

METODIKA NASTAVE ISTORIJE SA ŠKOLSKIM RADOM

*Filozofski fakultet – Nikšić
Studijski program: Istorija
Godina studija: Specijalistička*

Sait Š. ŠABOTIĆ

UPRAVLJANJE ODJELJENJEM - GRUPOM
Stvaranje pozitivne klime za učenje - rad

S@it

**DISCIPLINA U NASTAVNOM
PROCESU I NA ČASU**

ODLIKE DOBRE ŠKOLE

- ◉ **Autoritativno i stručno upravljanje**
- ◉ **Stručni i motivisani učitelji/nastavnici**
 - visoko očekivanje uspjeha
 - osjetljiv za potrebe učenika
 - razvija kritičko mišljenje, rješavanje problema, kreativnost
 - **uspješno upravlja odjeljenjem**
 - daje pouzdane informacije o napretku učenika
- ◉ **Dobra saradnja s roditeljima**
- ◉ **Uređenost školske zgrade i okoline**

NAJCEŠCI ZAPISI U ODJELJENJSKOJ KNJIZI

- ◉ ... udaljen s nastave
- ◉ ...otišao bez pitanja
- ◉ Na času Matematike vježbalo 9 učenika. Učenici tvrde da su imali pogrešan raspored.
- ◉ ... skrivaju se za vrijeme časa iza plakara
- ◉ ... upućen na razgovor kod pedagoga; nakon toga igra se i mobilnim telefonom.
- ◉ ... baca papire kroz prozor
- ◉ ... piše pisamca za vrijeme časa Istorije
- ◉ ... bez pribora za rad na času Hemije

Disciplinskih je problema u školi sve više...

- **uticaji društvenog okruženja (opšteg, porodičnog)**
- **individualne osobine učenika**
- **osobine i dinamika učeničkog kolektiva, odjeljenjska klima**
- **specifični odnosi učenika i svakog pojedinog nastavnika**
- **opšti odnosi u školi, organizacijska kultura**

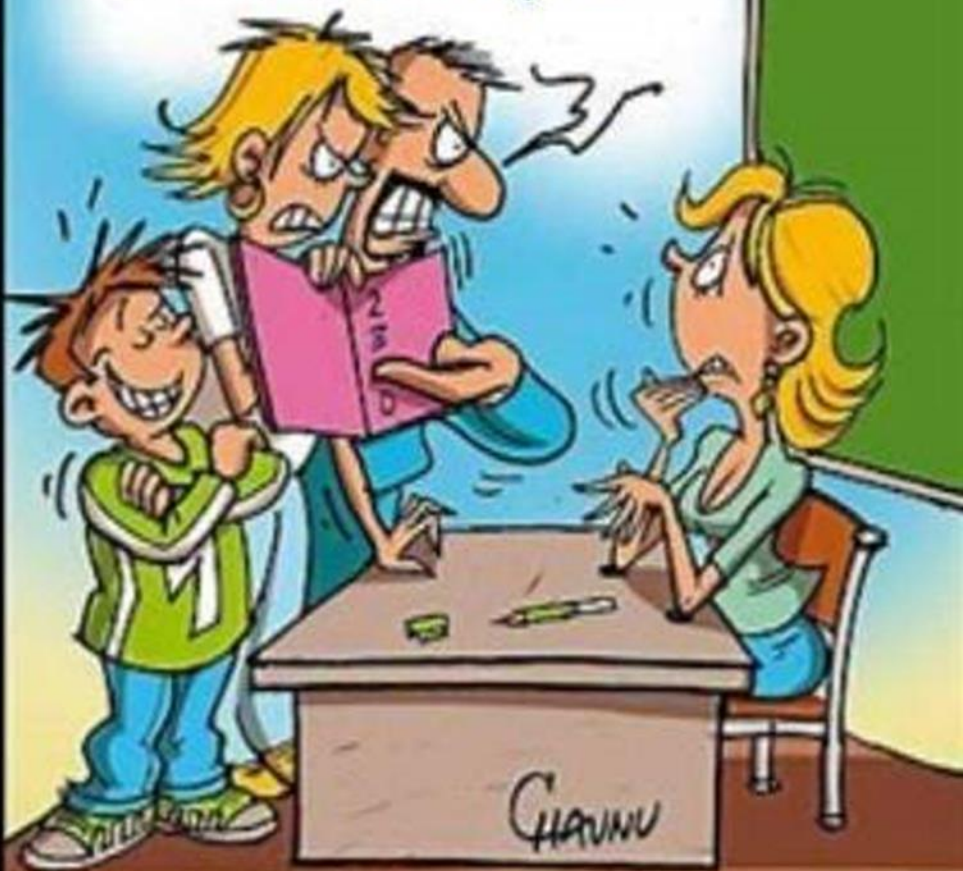
1969.

Kakve su ovo ocjene?

2009.

Kakve su ovo ocjene?

Incident Umjesto da nauči, na nastavi isprepadao učiteljicu u srednjoj školi

Zbog jedinice iz zemljopisa zaprijetio bacanjem bombe

Nakon prijetnje bombom, učenik je priveden u policiju koja je pretresla i njegovu kuću

● MATE PIŠKOR/EPEHA

● NOVSKA

Tijekom nastave, nezadovoljan što je ponovno dobio negativnu ocjenu iz zemljopisa, maloljetni učenik 3. razreda ekonomskog usmjerenja Srednje škole Novska u četvrtak je ozbiljno zaprijetio profesorici Vlasti Gašparović, ali i cijeloj školi. Rekao je, naime, da će baciti bombu u zbornicu.

Sudski nalog

Iako nije imao bombu kod sebe, profesorica je ozbiljno shvatila prijetnju te je cijeli slučaj prijavila razrednici toga odjeljenja, pedagogici Slavici Čar i ravnateljcu škole Seadu Huremoviću. Ravnatelj je prijavio slučaj policiji, maloljetni nasilnik je priveden u policiju i

Učenik je prijetio da će bombu baciti u zbornicu

nad njim je obavljena kriminalistička obrada. U sklopu obrade, prema nalogu istražnog suca Županijskog suda u Sisku, obavljena je pretraga kuće u Košutarici, naselju kod Jasenovca, u kojoj maloljetnik prebiva. Tom su prigodom policajci pronašli i oduzeli pušku i 1730 komada streljiva i patrona, vlasništvo njegova oca koji je oduzeto oružje i streljivo nezakonito posjedovao.

Protiv maloljetnika podne-

Policija je pretresla kuću i pronašla ilegalnu pušku i streljivo kod oca

sena je kaznena prijava zbog prijetnje, a protiv njegova 45-godišnjeg oca kaznena prijava i optužni prijedlog zbog nedopuštenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari. Ta-

koder mu je oduzeto i oružje i streljivo koje je držao legalno uz oružni list, ali suprotno odredbama Zakona o oružju.

Jedinica na polugodištu

Učenik I. Š., za kojeg su nam njegovi školski kolege rekli da je sklon bijesnim ispadima i burnom reagiranju, ali ne i fizičkom nasilju, istaknuo je tijekom razgovora kod ravnatelja da je nakon što mu je profesorica rekla da bi zbog dvije negativne ocjene mogao imati jedinicu na polugodištu, odgovorio da bi i on mogao u tom slučaju baciti bombu u zbornicu.

Istaknuo je da mu je žao zbog toga, da nije mislio ozbiljno i da je reagirao u ljutnji. Mi smo škola nulte tolerancije na nasilje. Prijavili smo ovaj slučaj policiji jer ovakav primjer prijetnje još nismo imali u školi - rekao je u telefonskom razgovoru ravnatelj škole Sead Huremović. ●

ŠTA NAJVIŠE UTICE NA USPJEH UCENIKA U ŠKOLI?

- poglavlja iz godišnjih projektnih izvještaja
 - poglavlja iz udžbenika
 - vladini izvještaji
 - naučni članaci
 - varijable povezane sa školskim uspjehom
- ◎ **upravljanje odjeljenjem / disciplina!**

MODEL – POZITIVNA DISCIPLINA

Temeljne psihološke potrebe

- Kompetentnost
- Autonomija
- Povezanost

SVI IMAMO POTREBU DA OSJECAMO

- Sposoban sam...
- Imam slobodu izbora...
- Volim i voljen sam...

ETAPE RAZVOJA ODJELJENJA KAO GRUPE

1. Formiranje

- nesigurni
- uče o drugima
- nastoje biti prihvaćeni

2. Borba za moć

- odmjeravaju snage
- testiraju granice nastavnika

3. Normiranje

- definišu se uloge i pravila ponašanja
- stvara se specifična odjeljenjska klima
- povećava se kohezija - “mi osjećaj”

4. Funkcionisanje

5. Rastanak

POZITIVNA DISCIPLINA

- ◉ dobri odnosi
nastavnika i
učenika
- ◉ stalno dogovaranje
- ◉ bez nagrada,
pohvala i vaspitnih
mjera
- ◉ logične posljedice
neposlušnosti

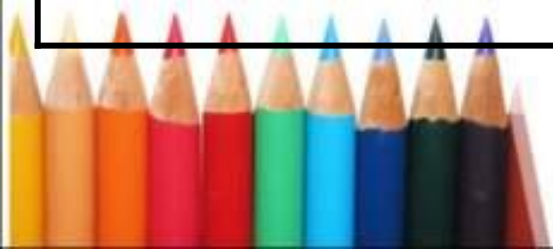
MODEL – ASERTIVNA DISCIPLINA

- ◎ **Asertivan** je pridjev i znači potvrđan, samopouzdan, samosvjestan... Asertivnost je ponašanje koje karakteriše samouvjerena komunikacija, svjesna sopstvenih prednosti i nedostataka
- ◎ pravila i posljedice kršenja pravila
(i u sprečavanju i u *liječenju* problema)

MODEL – POZITIVNA SAMODISCIPLINA

- ◉ samo-regulacija (samokontrola) vlastitih emocija i ponašanja
- ◉ lična i socijalna inteligencija - svijest o svojim i tuđim emocijama i motivima
- ◉ socijalna odgovornost i sposobnost timskog rada,
- ◉ poštenje i moralnost
- ◉ integritet i iskrenost
- ◉ velikodušnost, ljubaznost i pomaganje drugima

Pravo	Dužnost
U odjeljenju imam pravo da učim.	Dužnost mi je da na vrijeme dođem u školu, da budem pripremljen i donesem sve što je potrebno.
Imam pravo da čujem druge i pravo da me drugi čuju.	Dužnost mi je da pažljivo slušam i koristim primjerene riječi kad je moj red da govorim.
Moje je pravo da me drugi poštuju.	Moja je odgovornost da pazim da ne povrijedim tuđe osjećaje.
U razredu imam pravo da se osjećam bezbjedno.	Odgovoran sam zato da ne prijetim drugima niti ih fizički ugrožavam.
Imam pravo na svoje stvari i lični prostor.	Dužnost mi je poštovati tuđe stvari i tuđi lični prostor.

Pravo	Dužnost
Imam pravo znati istinu i od drugih očekivati iskrenost.	Dužnost mi je govoriti istinu i biti iskren prema drugima.
Imam pravo izraziti svoje mišljenje.	Dužnost mi je izraziti mišljenje o nekoj ideji, a ne o osobi.
Imam pravo kretati se kad mi je to potrebno.	Dužnost mi je kretati se tako da ne ometam druge.
Imam pravo na pomoć kad mi je potrebna.	Dužnost mi je pokušati sam obaviti zadatak prije nego što zatražim pomoć.

Je li vaspitna mjera djelotvorna?

- Ako se neželjeno ponašanje ponavlja, znači da se ono “**nagrađuje**”!
- Izvori nagrade:
 - pažnja nastavnika
 - pažnja učenika iz odjeljenja
 - razbijanje dosade

Ko je kriv?

- **Nastavnici: nastavnici!** (70-ak % lošeg ponašanja)

Ko je kriv?

Roditelji: nastavnici!

- imaju svoje miljenike
- imaju "pik" na nekog učenika
- nepristojni su prema učenicima
- stalno viču na učenike
- ne slušaju šta učenici imaju da kažu
- preblagi su
- ne primjećuju kad učenici dobro rade
- nepravedno optužuju učenike
- često su loše raspoloženi

Ko je kriv?

Roditelji: vršnjaci!

- drugi ga nagovaraju da se loše ponaša
- drugi od njega prepisuju
- drugi počnu prvi

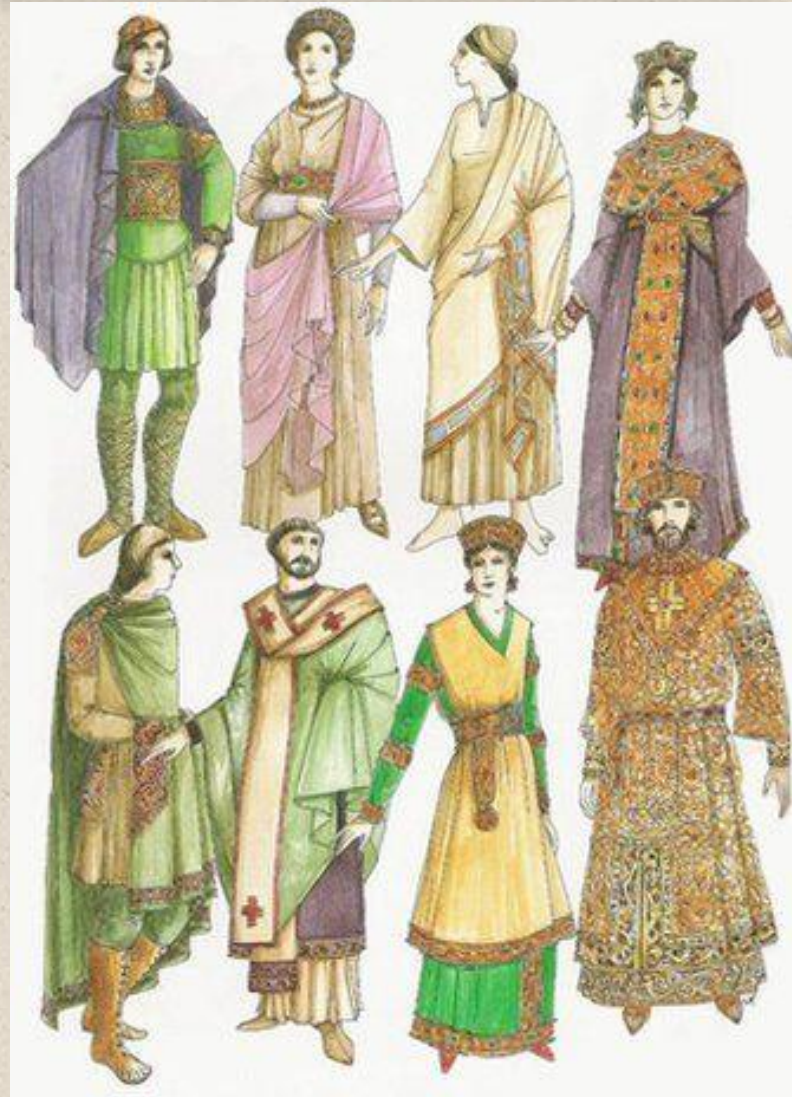
Roditelji: porodične prilike!

- loše materijalno stanje
- učenik nema kontakta s roditeljima
- roditelji su suviše popustljivi
- roditelji se svađaju

STILOVI RUKOVOĐENJA ODJELJENJEM

1. **autoritarni**
2. **popustljivi**
3. **indiferentni**
4. **autoritativni
(demokratski)**

AUTORITARNI NASTAVNIK

- ◎ **Vrlo strog i zahtijevan**
- ◎ **Disciplinu ostvaruje prijetnjama i vaspitnim mjerama**
- ◎ **Pokazuje vrlo malo topline**
- ◎ **Cijeni poslušnost i poštovanje autoriteta**
- ◎ **Jednosmjerna komunikacija**
- ◎ **Ne objašnjava nego naređuje**

POPUSTLJIVI NASTAVNIK

- ◉ U svemu udovoljava i sve dopušta
- ◉ Pokazuje puno pozitivnih osjećaja
- ◉ Nema nikakvih zahtjeva

NEZAINTERESOVANI NASTAVNIK

- ◉ Zaokupljen sam sobom
- ◉ Ne zanima ga šta se događa s učenikom
- ◉ Izbjegava dvosmjernu komunikaciju
- ◉ “Ne da” mu se baviti učenicima

AUTORITATIVNI NASTAVNIK

- ◎ Pokazuje toplinu i brigu
- ◎ Postavlja jasna očekivanja
- ◎ Dvosmjerna komunikacija
- ◎ Objašnjava razloge svojih postupaka i pravila
- Voli svoj predmet
- Voli nastavu
- Voli učenike
- Puno traži, ali puno i daje
- Konstruktivne povratne informacije
- Svrha zadatka: ponoviti i uvježbati

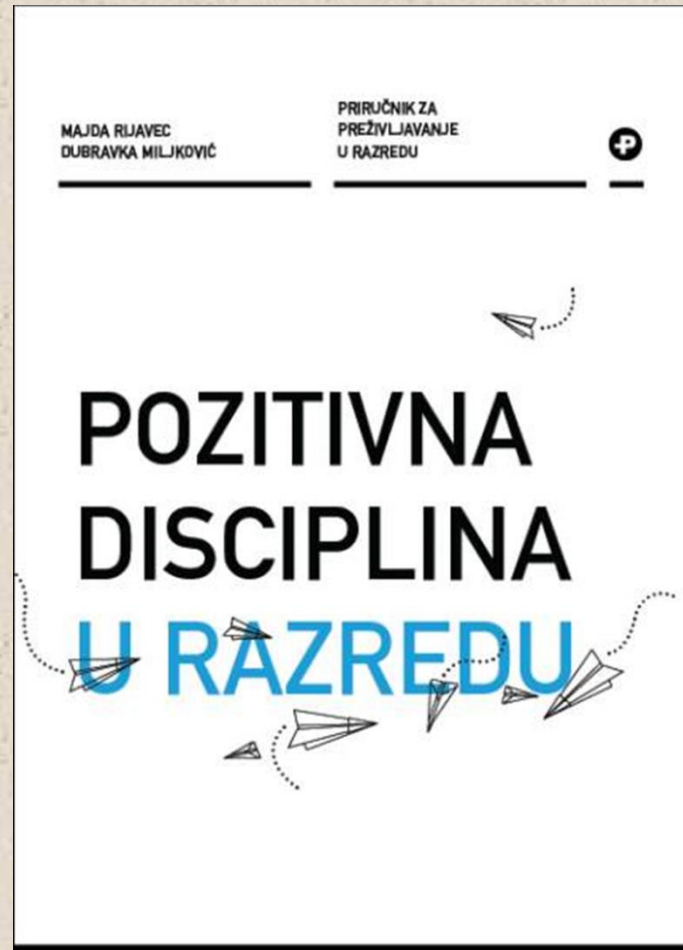
NEGATIVNE EMOCIJE

- ◉ Ograničeno mišljenje
- ◉ Usmjereno na trenutno "preživljavanje"
- ◉ Usmjereno samo na to kako "pobijediti"

POZITIVNE EMOCIJE

- Kreativnije i tačnije mišljenje
- Usmjereno na rješavanje problema - i trenutno i u budućnosti
- Tolerantnije

Disciplina u nastavi istorije

ŠTA JE DISCIPLINA U NASTAVI ISTORIJE?

- Disciplina je red koji je potreban u učionici da bi učenici djelotvorno učili
- U uslovima najoptimalnijih nastavnikovih postupaka može doći do pojave neposlušnosti učenika
- To je potrebno shvatiti kao sastavni dio nastavnog procesa i pokušati naći mjere i postupke da se nedisciplina eliminiše ili ublaži

NAJČEŠĆI PRIMJERI NEPAŽNJE NA ČASU

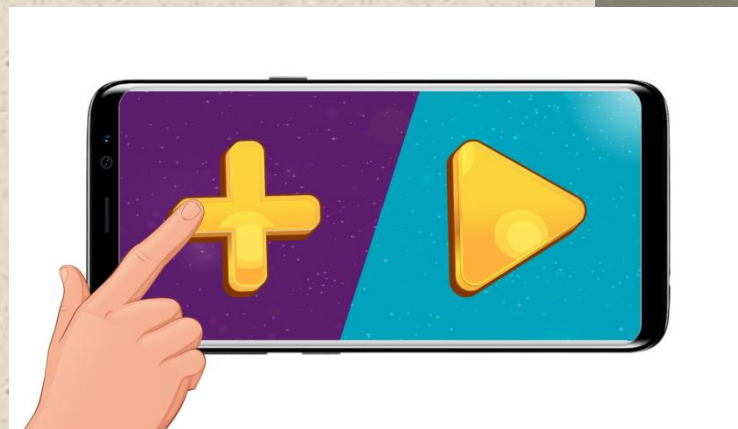
- ◉ Brbljanje
- ◉ Upadice dok nastavnik govori
- ◉ Škripanje namještajem
- ◉ Odsutnost duhom
- ◉ Neizvršavanje zadataka
- ◉ Ometanje drugih učenika u radu
- ◉ Kašnjenje na nastavu
- ◉ Neurednost

UZROCI UČENIČKE NEPOSLUŠNOSTI

- ◉ Dosada
- ◉ Dugotrajan umni napor
- ◉ Nemogućnost da se izvrši određena aktivnost
- ◉ Druželjubivost
- ◉ Niska školska samosvijest
- ◉ Emocionalni problemi
- ◉ Negativan stav prema školi

ZADACI ZA PROMIŠLJANJE

HVALA NA PAŽNJI!

sabos@t-com.me